

Krąg Biblijny nr 15

w "Szkole Słowa Bożego" - gazetka dla
każdego! SP i LO im. św. Jana Pawła II
Siostr Prezentek w Rzeszowie

II Niedziela Adwentu 10 XII 2023

Początek Ewangelii św. Marka Mk 1,1-8

(1) Początek Ewangelii o Jezusie Chrystusie, Synu Bożym. (2) Jak jest napisane u proroka Izajasza: Oto Ja posyłam wysłańca mego przed Tobą; on przygotuje drogę Twoją. (3) Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę Panu, Jemu prostujcie ścieżki. (4) Wystąpił Jan Chrzciciel na pustyni i głosił chrzest nawrócenia na odpuszczenie grzechów. (5) Ciągnęła do niego cała judzka kraina oraz wszyscy mieszkańcy Jerozolimy i przyjmowali od niego chrzest w rzece Jordan, wyznając /przy tym/ swe grzechy. (6) Jan nosił odzienie z sierści wielbłądziej i pas skórzany około bioder, a żywił się szarańczą i miodem leśnym. (7) I tak głosił: Idzie za mną mocniejszy ode mnie, a ja nie jestem godzien, aby się schylić i rozwiązać rzemyk u Jego sandałów. (8) Ja chrzcilem was wodą, On zaś chrzcić was będzie Duchem Świętym.

"Ewangelia według św. Marka"

Katolicki Komentarz do Pisma Świętego

Mary Healy. Wydawnictwo "W drodze", Poznań 2020

Prolog Ewangelii - Ewangelia Marka 1,1-13

Początkowe wersety Ewangelii Marka (1,1-13) pełnią funkcję prologu wprowadzającego do Ewangelii i przedstawiającego główne motywy, które się w niej pojawiają.

To, co w ewangeliach Mateusza i Łukasza zajmuje niemal cztery rozdziały, u Marka mieści się w trzynastu pełnych treści wersetach:

- ❖ przedstawia on w nich **Mesjasza, Jezusa**, i
- ❖ relacjonuje dramatyczne wydarzenia sygnalizujące początek Jego publicznej działalności.

Od początku jest jasne, że **misja Jezusa stanowi zarówno kontynuację Bożego planu, który rozwijał się przez całą historię Izraela, jak i jego punkt zwrotny**.

Już te początkowe wersety ukazują Jezusa poddawanego próbie, przechodzącego konfrontację z Szatanem i go zwyciężającego - co zapowiada ostateczne zwycięstwo, jakie odniesie On u końca swego życia.

Początek dobrej nowiny (Mk 1, 1)

ST: Rdz 1,1; Iz 40,9

NT: Mk 8,29; 15,39; J 20,31; Rz 1,1-4

KKK: Dobra Nowina, 422

[1, 1] Początek Ewangelii Jezusa Chrystusa, Syna Bożego

Pierwszy werset Ewangelii stanowi tytuł całego dzieła. Podobnie do Ewangelii Mateusza i Jana, również na początku Ewangelii Marka wybrzmiewa nawiązanie do Księgi Rodzaju.

Słowo **początek** przywołuje na myśl pierwszy werset opowiadania o stworzeniu z Rdz 1,1 ("**Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię.**") i sugeruje, że dobra nowina, którą ma zaraz przekazać Marek, stanowi nowy początek i jest nowym dziełem Boga - równie oryginalnym i zdumiewającym, co stworzenie wszechświata.

Co oznacza tu **Ewangelia**?

Greckie słowo **euangelion** (od którego pochodzi słowo "ewangelizować") oznacza "dobrą nowinę" lub "radosne wieści" i często było odnoszone do uroczystych wydarzeń publicznych, takich jak zwycięstwo militarne lub koronacja cesarza.

Pewna inskrypcja z około 9 roku p.n.e. określa urodziny Cezara Augusta jako "dobrą nowinę dla świata"¹.

Według starotestamentowych proroków, zwłaszcza Izajasza, "dobra nowina" nie jest jakimś wydarzeniem z przeszłości, lecz stanowi obietnicę, że Bóg nadchodzi, by zbawić swój lud:

---

¹ Chodzi o tzw. inskrypcję z Priene [Azja Mniejsza - przyp. tłum.]

"Wstąp na wysoką górę, zwiastunko dobrej nowiny na Syjonie! Podnieś mocno twój głos, zwiastunko dobrej nowiny w Jeruzalem! Podnieś głos, nie bój się! Powiedz miastom judzkim: <Oto wasz Bóg!>" (Iz 40,9; zob. Iz 52,7; 61,1).

Ogłoszenie przez Marka "początku Dobrej Nowiny" stanowi donośne orędzie, że oto teraz w Jezusie rozpoczyna się z dawna obiecane Boże nawiedzenie.

Ewangelia jest czymś, co:

- ❖ **należy głosić** (1,14; 13,10; 14,9; 16,15) i
- ❖ **w co należy wierzyć** (1,15).

W rzeczy samej, owa Dobra Nowina jest czymś tak dobrym, że ma większą wartość od samego życia (Mk 8,35: **"Bo kto chce zachować swoje życie, straci je; a kto straci swe życie z powodu Mnie i Ewangelii, zachowa je."**, 10,29-30: **"Jezus odpowiedział: Zaprawdę, powiadam wam: Nikt nie opuszcza domu, braci, sióstr, matki, ojca, dzieci i pól z powodu Mnie i z powodu Ewangelii, żeby nie otrzymał stokroć więcej teraz, w tym czasie, domów, braci, sióstr, matek, dzieci i pól, wśród prześladowań, a życia wiecznego w czasie przyszłym."**)².

Co stanowi treść tej Dobrej Nowiny?

Jednym słowem, chodzi w niej o to, że **Jezus** jest **Chrystusem, Synem Bożym**³.

Imię **"Jezus"**, oznaczające **"JHWH zbawia"**, to grecka forma imienia **"Jozue"**, noszonego przez starożytnego przywódcę, który wprowadził Izraelitów do Ziemi Obiecanej.

Marek podaje dwa tytuły Jezusa - **"Chrystus"** i **"Syn Boży"** - z których każdy miał głębokie znaczenie dla Żydów.

Chrystus, czyli Mesjasz, znaczy "pomazaniec". Stwierdzenie, że Jezus jest Chrystusem, to ogłoszenie, iż stanowi On wypełnienie nadziei Izraela, że jest obiecany potomkiem Dawida, który na nowo ustanowi Boże panowanie.

Co więcej, **Jezus jest Synem Bożym** - pełne znaczenie tego tytułu będzie dopiero stopniowo odsłaniane w toku Markowej narracji.

Od pierwszego wersetu swej Ewangelii Marek dopuszcza czytelników do sekretu:

**Jezus jest od dawna oczekiwanym Mesjaszem -
w wyjątkowy i transcendentny sposób - Synem Bożym.**

Jednak czytelnicy zostają zaproszeni do stopniowego odkrywania wraz z uczniami tajemnicy Jezusa.

W kluczowych momentach swej opowieści Marek włoży te tytuły, **"Mesjasz"** i **"Syn Boży"** w usta,

---

² Później słowo **"Ewangelia"** zaczęło też oznaczać spisana narrację poświęconą życiu Jezusa - zwłaszcza te cztery, które Kościół uznał za należące do kanonu Pisma

³ W tłumaczeniu NAB zwrot **"Syn Boży"** jest podany w nawiasie, by zaznaczyć, że brakuje go w niektórych starożytnych rękopisach Ewangelii. Błąd skryby spowodował, że zwrot ten "wypadł" z oryginału lub (co mniej prawdopodobne) został do niego dodany

Żyda (8,29: "On ich zapytał: A wy za kogo mnie uważacie? Odpowiedział Mu Piotr: Ty jesteś Mesjasz.") i

nie - Żyda (15,39: "Setnik zaś, który stał naprzeciw, widząc, że w ten sposób oddał ducha, rzekł: Prawdziwie, ten człowiek był Synem Bożym.").

✚ Tło biblijne: Mesjasz

Słowo "Mesjasz" pochodzi od hebrajskiego **masziah** ("pomazaniec"), które w grece oddane jest jako **christos** ("Chrystus"). W starożytnym Izraelu kapłanów, proroków i królów wprowadzano na urząd poprzez namaszczenie ich olejem (Wj 29,7; 1 Sm 10,1; 1 Krl 19,16), królów zaś często nazywano "**pomazańcami Pańskimi**" (1 Sm 24,7; zob. Ps 2,2).

Po upadku królestwa i podbiciu Izraela przez szereg obcych władców narastało prorockie oczekiwanie, że Bóg ześle nowego "**pomazańca**", pochodzącego od króla Dawida, który odnowi dynastię królewską i przywróci Izraelowi wolność, sprawiedliwość, pokój i pomyślność (zob. Ps 89,21-38; Iz 61,1-3).

Dobrą Nowiną dla starożytnego Kościoła był fakt, że owym Mesjaszem jest **Jezus** - stanowiący wypełnienie obietnic Bożych i łączący w sobie starożytne funkcje kapłańskie, prorockie i królewskie, w sposób o wiele przewyższający nadzieje proroków.

W Nowym Testamencie tytuł "**Chrystus**" jest tak często wykorzystywany, że staje się nieomal "nazwiskiem" Jezusa.

Rozważanie i zastosowanie praktyczne (1,1)

W pierwszych spisanych przez Marka wersetach wybrzmiewa jego podekscytowanie dobrymi wieściami, jakie przekazuje.

Postrzega przyjście Jezusa, poprzedzone pojawieniem się Jana Chrzciciela, jako punkt zwrotny historii, w którym Bóg w sposób zdecydowany zadziałał, by wypełnić wszystko, co obiecywał od tak wielu wieków.

Wówczas, gdy Marek to pisał, Dobra Nowina zaczynała szybko rozprzestrzeniać się w świecie śródziemnomorskim, w miarę jak apostołowie i inni chrześcijanie podróżowali po całym cesarstwie, ewangelizując w synagogach i na placach miejskich.

Gdy ludzie wcześniej zagubieni w duchowym mroku i moralnym nieładzie poznawali żyjącego Chrystusa i doświadczali Jego miłości, ich życie się zmieniało.

Wyrażna radość Marka z powodu wieści, jakie ma do przekazania, rodzi pytania:

- **Czy uświadamiamy sobie, jak dobra jest Dobra Nowina?**
- **Czy dostrzegamy, że ta nowina wypełnia i o wiele przewyższa wszystkie najgłębsze tęsknoty ludzkiego serca?**

- Czy też może zadowolamy się rozwodnioną wersją Ewangelii, która nie jest w stanie wpływać na nasze codzienne życie?

Wejście Boga w ludzką historię poprzez osobę Jezusa Chrystusa to nowina, która jest zawsze nowa i która pozostaje równie świeża i skuteczna co w dniu, gdy została ogłoszona po raz pierwszy.

Poprzednik (Mk 1, 2-8)

ST: Wj 23,20; Iz 40,3; MI 3,1

NT: Dz 13,24-25 II Mt 3,1-12; Łk 3,1-18; J 1,23-28

KKK: Jan Chrzciciel, 523,717-720; chrzest wodą i Duchem, 720

Lekcjonarz: 1,1-8, druga niedziela Adwentu (rok B); Chrzest Pański (rok B)

[1, 2] Jak jest napisane u proroka Izajasza: "Oto ja posyłam wysłańca przed Tobą; on przygotuje drogę Twoją".

Marek rozpoczyna cytatem biblijnym, pokazując, że przyjście Jezusa nie wzięło się znikąd, lecz było od wieków zaplanowane i przygotowywane przez Boga.

Dla Marka starotestamentowy kontekst jest czymś kluczowym dla zrozumienia tego, co Bóg dokonuje teraz w Jezusie.

Choć Marek wspomina tu tylko o **Izajaszu**, w podany przez siebie cytat wplata też zwroty zaczerpnięte z Księgi Wyjścia i od proroka Malachiasza (w.2).

Nie było niczym niezwykłym powoływanie się tylko na główne źródło, gdy łączyło się z sobą kilka tekstów biblijnych.

W ustępie z Księgi Wyjścia Bóg mówi swemu ludowi, że pošle anioła, który ma go prowadzić przez pustynię podczas wędrówki do Ziemi Obiecanej (**Wj 23,20: "Oto Ja posyłam anioła przed tobą, aby cię strzegł w czasie twojej drogi i doprowadził cię do miejsca, które ci wyznaczyłem."**).

Greckie słowo **angelos** (podobnie jak jego hebrajski odpowiednik, **mal'ach**) oznacza zarówno anioła, jak i posłańca.

Wiele wieków później prorok Malachiasz zapowiadał, że **wysłaniec "przygotuje drogę"** dla nagłego przyjścia Boga w dniu Pańskim (**MI 3,1: "Oto Ja wyślę anioła mego, aby przygotował drogę przede Mną, a potem nagle przybędzie do swej świątyni Pan, którego wy oczekujecie, i Anioł Przymierza, którego pragniecie. Oto nadejdzie, mówi Pan Zastępów."**)

Malachiasz utożsamiał owego wysłańca z wielkim prorokiem Eliaszem, którego ponowne pojawienie się miało sygnalizować wydarzenia dni ostatecznych (**MI 3,23:**

" Oto Ja pošę wam proroka Eliasza przed nadejściem dnia Pańskiego, dnia wielkiego i straszego. ").

[1, 3] Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę Panu, prostujcie dla Niego ścieżki".

Marek cytuje fragment tej Księgi Izajasza, którą często nazywa się "**księgą pocieszenia**" (Iz 40-55), pada w niej bowiem wiele słów pociechy, skierowanych do ludu Bożego podczas jego wygnania do Babilonu.

Izajasz zapowiada radosny **głos, wołający**, że wygnanie wkrótce dobiegnie końca, Pan zaś **przygotuje drogę**, usuwając z niej wszelkie przeszkody, tak by móc z powrotem poprowadzić swój lud przez pustynię do ojczyzny (Iz 40,3).

Pierwotnie fragment ten odnosił się do Boga przemawiającego do swego ludu, lecz Marek przerobił go tak, by opisywał Boga zwracającego się do swego Syna i mówiącego Mu: "Twoje **przyjście zostanie przygotowane przez Twego poprzednika, Jana Chrzciciela**".

W takim razie to **Jezus jest Panem, dla którego przygotowuje się drogę!**

Jego ścieżki będą **prostowane** - czyli przygotowuje się na Jego przyjście ludzkie serca - poprzez żal za grzechy i nawrócenie, przyniesione przez Janowe nauczanie.

Marek zatem tak naprawdę mówi:

"Izraelu, oto twój Bóg! Wypełniają się Boże obietnice i zbliża się nowy i jeszcze wspanialszy powrót z wygnania!".

[1, 4-5] Wystąpił Jan Chrzciciel na pustyni i głosił chrzest nawrócenia na odpuszczenie grzechów. Ciągnęła do niego cała judzka kraina oraz wszyscy mieszkańcy Jerozolimy i przyjmowali od niego chrzest w rzece Jordan, wyznając swoje grzechy.

Nieprzypadkowo **Jan Chrzciciel** pojawił się **na pustyni**.

To ona jest miejscem, na którym doświadcza się niedostatku, samotności i braku wygód.

Żydzi musieli dobrze pamiętać, że pustynia jest miejscem próby, gdzie ich przodkowie błakali się przez czterdzieści lat po wyjściu z Egiptu, często narzekając i buntując się przeciwko Bogu, odkrywając Bożą surowość względem grzechu, a także Jego cierpliwość oraz miłosierną miłość.

Podczas tego okresu formacji Izraelici uczyli się polegania na Bogu, by ich prowadził i dbał o zaspokojenie wszystkich ich potrzeb - choć nigdy w pełni tej umiejętności nie opanowali.

Wieki później, za pośrednictwem proroków, Bóg przypominał o tej wędrówce przez pustynię jako o czasie bliskości, a wręcz zaślubin ze swym ludem

(Jr 2,1-3: "Pan skierował do mnie następujące słowo: Idź i głoś publicznie w Jerozolimie: To mówi Pan: Pamiętam wierność twojej młodości, miłość twego narzeczeństwa, kiedy chodziłaś za Mną na pustyni, w ziemi, której nikt nie obsiewa. Izrael jest świętością Pana, pierwszym plonem Jego zbiorów. Ci wszyscy, którzy go spożywają, stają się winni, spotka ich nieszczęście - wyrocznia Pana. ";

Oz 2,16-17: "Dlatego chcę ją przynęcić, na pustynię ją wyprowadzić i mówić jej do serca. Oddam jej znowu winnice, dolinę Akor uczynię bramą nadziei - i będzie Mi tam uległa jak za dni swej młodości, gdy wychodziła z egipskiego kraju. "; i obiecywał przywrócić czystość tej pierwotnej relacji.

Gdy Jan rozpoczynał swą działalność, Żydzi nie przebywali już na wygnaniu, lecz żyli pod władzą obcej potęgi, Cesarstwa Rzymskiego.

Już od wieków nie pojawiali się przekazujący im słowo Boże prorocy (**1 Mch 9,27: " W ten sposób zaczęło się wielkie prześladowanie Izraela, takie, jakiego nie było od czasu ukazania się proroka."**).

W napiętej atmosferze tych czasów, pełnej sprzecznych dążeń, nadziei i oczekiwań co do wyzwolenia Izraela, Janowy **chrzest nawrócenia** był czymś niezwykle wymownym.

Nawrócenie (po grecku **metanoia**) oznacza dosłownie "**przemianę umysłu**".

Tak jak prorocy z dawnych czasów (zob. **Iz 55,7; Jr 18,11; Za 1,4**), Jan wzywał Izraela, by z całego serca powrócił do Pana i by doświadczył głębokiego wewnętrznego nawrócenia poprzez uznanie swej grzeszności i potrzeby dostąpienia **odpuszczenia** win.

Skończył się czas zadowolenia z siebie i ludzkiej samowystarczalności; nadszedł czas powrotu do Boga w pełnej pokory skrusze.

Choć głoszone przez Jana przesłanie bynajmniej nie było kojące, to odpowiadało ono na dręczący ludzi duchowy głód i ściągało tłumy z całej Judei.

Pojęcie "**chrzcić**" było potocznie używanym greckim słowem, oznaczającym "zamoczyć", "pogrążyć się" czy "zanurzyć się" w wodzie.

Podobnie do starotestamentalnych proroków, Jan głosił swe przesłanie nie tylko słowami, lecz także gestem.

Po co zanurzać ludzi w wodzie? Żydom znane były rytualne obmycia, symbolizujące wewnętrzne oczyszczenie (**Kpł 15; Ps 51,9**).

Lecz Janowe zaproszenie do jednorazowego zanurzenia się w **rzeczce Jordan** było czymś więcej niż obmyciem. Rzeka ta ma dla Żydów wielkie znaczenie symboliczne. Po wyjściu z Egiptu, Izrael - prowadzony przez Jozuego - wszedł do Ziemi Obiecanej, przekraczając Jordan po suchym dnie (**Joz 3**).

Jan interpretował wydarzenia z historii Izraela jako część Bożego planu, w którym zdarzenia wcześniejsze są zapowiedzią przyszłych, jeszcze wspanialszych zamysłów Boga i stanowią do nich przygotowanie.

Chrzest Janowy był dla Żydów wezwaniem, by na nowo potwierdzili swą tożsamość jako członków ludu Bożego, by raz jeszcze wyszli wraz z Bogiem na pustynię i symbolicznie ponownie weszli przez wodę do Ziemi Obiecanej.

Dokonywało się nowe Wyjście - już nie z niewoli faraona, lecz z niewoli grzechu.

[1, 6] Jan nosił odzienie z sierści wielbłądziej i pas skórzany około bioder, a żywił się szarańczą i miodem leśnym

Choć sposób ubierania się Jana i jego szczególna dieta nie musiały być niczym niezwykłym dla żyjących na pustyni nomadów (zob. **Kpł 11,22**), były one wyrazem prostoty i determinacji człowieka całkowicie skoncentrowanym na Bogu.

Jego styl życia jeszcze wzmacniał głoszone przezeń przesłanie: należy odłożyć na bok wszelkie obciążenia, tak by być gotowym na to, co wkrótce uczyni Bóg.

Odzienie z sierści i **pas skórzany** to ubranie takie samo jak to noszone przez Eliasza (**2 Krl 1,8**: " **Odpowiedzieli mu: Był to człowiek w płaszczu z sierści i pasem skórzany przepasany dokoła bioder. Wtedy zawołał: To Elias z Tiszbe!** ") - co stanowi znak, że **Jan jest nowym Eliaszem**.

Wzmianka o **szarańczy i miodzie leśnym** również stanowi nawiązanie do wyjścia z Egiptu, kiedy to były one wyrazem kary Bożej za grzechy (plaga szarańczy, **Wj 10,13-15**) oraz Bożych obietnic dla swego ludu (kraj mlekiem i miodem płynący, **Wj 3,8**; zob. **Ps 119,103**).

[1, 7] I tak głosił: "Idzie za mną mocniejszy ode mnie, a ja nie jestem godzien, aby schyliwszy się, rozwiązać rzemyk u Jego sandałów.

Nie zaskakuje, że niektórzy zastanawiali się, czy Mesjaszem nie jest sam Jan (zob. **Łk 3,15**). Ten jednak usuwa się w cień; całe jego przesłanie koncentruje się na tajemniczym Tym, który **idzie za nim**⁴ i który jest **mocniejszy** od niego.

Słowo "mocny" czy "potężny" jest pojęciem zwykle odnoszonym do samego Boga (**Pwt 10,17**; **2 Sm 23,1⁵**; **Ps 24,8**). Jan postrzega samego siebie tylko jako poprzednika,

---

⁴ Pojawiającego się w JB tłumaczenia: "ktoś idący po mnie" (someone is following me) nie powinno się traktować jako sugerującego, że Jezus był uczniem Jana Chrzciciela

⁵ Chodzi tu zapewne o użyte w oryginale słowo **haggawer**, czyli "mężczyzna", "mocarz", "siłacz", "bohater". W Biblii Tysiąclecia słowo to zostało przetłumaczone po prostu jako "człowiek", lecz hebrajski rdzeń tego pojęcia wyraża ideę mocy, mocarstwa, siły - przyp. red. nauk.

niegodnego wypełniać względem Tego, który ma przyjść, nawet zadania należącego do niewolnika: **rozwiązać rzemyk u Jego sandałów**⁶.

[1, 8] Ja chrzcilem was wodą, On zaś chrzcić was będzie Duchem Świętym".

Jan przeciwstawia własny chrzest, będący zewnętrznym wyrazem nawrócenia, temu dokonywanemu przez Mocniejszego, który **chrzcić was będzie Duchem Świętym**.

Słowa o chrzcie - czyli obmyciu - w Duchu przywołują na myśl biblijną obietnicę, że w czasach ostatecznych Bóg "wyleje" swego Ducha jak wodę (

Jl 3,1-2:" I wyleję potem Ducha mego na wszelkie ciało, a synowie wasi i córki wasze prorokować będą, starcy wasi będą śnili, a młodzieńcy wasi będą mieli widzenia. Nawet na niewolników i niewolnice wyleję Ducha mego w owych dniach. "

Za 12,10: " Na dom Dawida i na mieszkańców Jeruzalem wyleję Ducha pobożności. Będą patrzeć na tego, którego przebili, i boleć będą nad nim, jak się boleje nad jedynakiem, i płakać będą nad nim, jak się płacze nad pierworodnym. ")

przynosząc przemianę serc, dzięki której lud Boży będzie wreszcie w stanie doskonale Mu odpowiadać i doświadczać udzielanych przez Niego błogosławieństw (Iz 32,15-18; 44,3-5; Ez 36,25-27).

Janowe proroctwo jest jednym z najczęściej padających w Nowym Testamencie stwierdzeń (Mt 3,11; Łk 3,16; J 1,33; pada też z ust Jezusa w

Dz 1,5: " Jan chrzczył wodą, ale wy wkrótce zostaniecie ochrzczeni Duchem Świętym";

Dz 11,16: Przypomniałem sobie wtedy słowa, które wypowiedział Pan: "Jan chrzczył wodą, wy zaś ochrzczeni będziecie Duchem Świętym": "").

Odsłania ono, że **Janowy chrzest wody**, polegający na zanurzeniu ciała, **stanowił tylko symboliczną zapowiedź i przygotowanie na zanurzenie się w życiu samego Boga.**

Pierwsi czytelnicy Ewangelii Marka, czyli starożytna wspólnota chrześcijańska, bez wątpienia uznawali, że proroctwo Chrzcziciela wypełniło się w dniu Pięćdziesiątnicy (Dz 2,1-18).

Rozważanie i zastosowanie praktyczne (Mk 1,2-8)

Janowe proroctwo, że Jezus "**chrzcić was będzie Duchem Świętym**" wypełnia się w życiu każdego, kto przyjmuje chrześcijaństwo, poprzez sakramenty chrztu i bierzmowania.

---

⁶ Późniejsze źródła żydowskie mówią o rozwiązywaniu sandałów mistrza jako o zadaniu tak przyziemnym, że hebrajczy niewolnicy mieli być z niego zwolnieni

"Jak nasze pierwsze naturalne narodzenie dokonało się w wodzie, tak woda chrzcielna rzeczywiście oznacza nasze narodzenie do życia Bożego, które jest nam udzielane w Duchu Świętym" (KKK, 694; zob. 1302).

Większość chrześcijan otrzymuje ten niewymowny dar w bardzo młodym wieku; by zatem w pełni doświadczyć jego skutków, musimy osobiście przyswajać sobie dary Ducha poprzez wiarę, stałe nawracanie się i wzrastanie w poznawaniu Boga.

Zwrot "**chrzest w Duchu**" stał się również znany milionom anglojęzycznych⁷ chrześcijan dzięki odnowie charyzmatycznej, w której przyjęto ten biblijny termin na określenie przemieniającego życie spotkania z Jezusem oraz wylania mocy Ducha Świętego, których doświadcza wielu ludzi.

Tak rozumiany "chrzest w Duchu" nie jest sakramentem, ale ożywieniem łask otrzymanych w chrzcie sakramentalnym.

Choć łaska Pięćdziesiątnicy wyraża się na różne sposoby w każdym wieku, jest ona zasadniczo tą samą łaską, o której mówił Jan i którą Jezus wylał na Kościół po swej męce i zmartwychwstaniu.

Adwent ze Słowem Bożym

– ks. Cezary Kokociński CM, wyd. Paulistki – Warszawa 2022

II Niedziela Adwentu

➤ **Ewangelia - Mk 1,1-8**

Głos, który woła na pustyni: Przygotujcie drogę Panu! Wyprostujcie Jego ścieżki!

Samotność to styl życia ludzi wielkich. Rozwój duchowy potrzebuje skupienia, ciszy, refleksji. Jeżeli chcę przyjąć słowa Jana Chrzciciela: Przygotujcie drogę Panu! Wyprostujcie Jego ścieżki – nic ani nikt, nie może zakłócić i zagłuszyć tych słów. Czy aby nie boisz się samotności? Nie uciekasz od niej? Telefon, radio, telewizor, Internet – byleby nie być sam. To problem naszych czasów. Zagłuszyć ciszę.

---

⁷ Oraz, oczywiście, polskojęzycznych - przyp. tłum.

Adwentowy czas zachęca do takich przemyśleń, do postanowienia podstawowego pytania, czy zgiełk teraźniejszości nie przeszkadza mi w odkrywaniu Boga w swoim życiu? A ścieżek do prostowania każdy z nas ma wiele.

Mądrość Ojców Kościoła:

Pierwszy sposób czuwania polega na częstym kontrolowaniu wyobraźni, czyli pola ataku, gdyż Szatan nie może bez zachcianek formować myśli, ani osadzać ich w głębinach serca, by siały zamieszanie. Innym sposobem jest mieć stałe, milczące, w stanie spoczynku usta, by modlić się. Kolejnym sposobem jest pokorna prośba do Pana Jezusa Chrystusa. Jeszcze innym sposobem jest wreszcie stała pamięć o śmierci, Wszystkie te działania, najdroższy, niczym portierzy, nie wpuszczają złych myśli. (...) Roztargnienie może zgasić czuwanie w głębinie serca, podobnie jak woda gasi ogień. Stała modlitwa Jezusa, złączona ze stałą czujnością, prowadzi do całkowitego pozbycia się z serca złych myśli. Modlitwa potrzebuje czujności, podobnie jak płomień potrzebuje lampy oliwnej, by dawać światło (**Św. Beda Wielebny**)

Przed Tobą droga

✚ **Boże mój, proszę Cię, pomóż mi żyć w Prawdzie**

Bóg jak dobrodziej 2 P 3,8-14

komentarz ks. P. Śliwińskiego i ks. M. Kowalskiego z książki

"Zaufaj Słowu - JUTRO NIEDZIELA -Rozpoznaj w Nim Boga" rok B, wyd. Stacja 7, Kraków 2020

Zostaliśmy wzbogaceni we wszystko. Nie brakuje nic – zapewnia Paweł. Wszystko to wielkie słowo i wszelkie poznanie

❖ **NA RATUNEK KORYNTIANOM**

Podczas swego pobytu w Koryncie, ważnym greckim mieście portowym położonym na skrzyżowaniu szlaków handlowych, Pawłowi udało się założyć – był to 50 r. – wspólnotę chrześcijan. Doszło w niej jednak do sporów i pojawiło się sporo

problemów, stąd liczne **interwencje apostoła** i obfita korespondencja z Koryntianami. W Nowym Testamencie zachowały się jedynie dwa listy do Koryntian, ale zawarte w nich wzmianki sugerują nam przynajmniej cztery pisma.

Pierwszy List do Koryntian jest wśród wszystkich listów Pawłowych najlepszym przykładem pragmatyzmu apostoła, który łączy głęboką teologię z aktualnymi problemami wspólnoty i używa jej do ich rozwiązywania.

❖ **POCZĄTEK**

Drugie czytanie to początek listu, a konkretnie epistolarny wstęp (**proemium**), które zwyczajowo zawiera pozdrowienia oraz dziękczynienie i modlitwę za adresatów (**eucharisteo**). Paweł przedstawia się w liście jako apostoł Chrystusa. Do wstępnych pozdrowień dołącza Sostenesa, który był najprawdopodobniej jej sekretarzem. W dalszej części Paweł przejdzie do zasadniczego tematu listu, w którym dotknie pierwszego problemu w Koryncie – **sporów i frakcji** tworzących się wokół przepowiadających w mieście apostołów (zob. 1 Kor 1,10-17). Lekarstwem na nie będzie Ewangelia Krzyża. Koryntianie będą wezwani do przewartościowania swego postępowania w świetle krzyża Chrystusa.

❖ **ŁASKA I POKÓJ**

Usłyszymy pozdrowienie skierowane do wspólnoty. Zwróćmy uwagę na charakterystyczny zwrot, w którym Paweł łączy klasyczne greckie słowo **charis** – łaska i hebrajskie **shalom** – pokój. Usłyszymy również słowa dziękczynienia za wspólnotę i powierzenia jej w ręce Boga, który czuwa nad tym, aby przyjście jego Syna zastało ich czujnymi i przygotowanymi.

Najważniejsze cytaty:

- ✚ **Bogu mojemu dziękuję wciąż za was**
- ✚ **Nie doznajecie tedy braku żadnej łaski**
- ✚ **On też będzie umacniał was aż do końca, abyście byli bez zarzutu**

TRANSLATOR

Niebo z szumem przeminie (2 P 3,10).... Dosłownie: ze świstem. Gr. **hroidzedzon** oznacza ostry, przenikliwy dźwięk, pojawiający się., gdy w powietrzu przelatuje z wielką siłą i prędkością jakiś przedmiot (Np. strzała, myśliwiec lub pocisk). Niebo w mgnieniu oka przeminie, przemknie nam przed oczami, zniknie, aby już nie wrócić. Chodzi oczywiście o niebo fizyczne (gr. **ouranos**).

...**gwiazdy się w ogniu rozsypią** ... (2 P 3,10). Gr. **stoicheia** oznaczać może ciała niebieskie, lecz w podstawowym sensie odnosi się do elementarnych pierwiastków tworzących wszechświat (np. woda, powietrze, ziemia, ogień). Oznacza także prawa, na których opiera się znany nam świat, i siły duchowe, które go kontrolują. Wszystko to rozsypie się w ogniu, dosłownie zostanie rozwiązane (gr. **lyo**) przez niewyobrażalnie gorący i pożerający wszystko płomień ognia (gr. **kausomai**).

...**ziemia i dzieła na niej nie zostaną odnalezione** (2 P 3,10). Wersja bizantyjska tekstu dopowiada wprost to, co sugeruje tekst grecki wydania krytycznego, Zamiast „nie zostaną odnalezione” czytamy tam, że ziemia i ludzkie dzieła doszczętnie spłoną w ogniu. Greckie słowo **katakaio** (spłonąć) sugeruje, że nic nie przetrwa.

BIBLIJNY INSIDER

Jak przetrwać czas oczekiwania, kiedy nasz Bóg, na którego tak bardzo liczymy, nie nadchodzi? Piotr zaje trzy wskazówki:

Pan się troszczy. „**Jeden dzień u Pana jest jak tysiąc lat, a tysiąc lat jak jeden dzień**”. Boża rachuba czasu różni się od ludzkiej. Piotr odwołuje się tu do Ps 90,4, gdzie opisuje się Boga, Pana życia, który trwa, w przeciwieństwie do kruchego i przemijającego człowieka. Apostoł adaptuje cytat do swojej myśli: **Pan kontroluje nasz czas** i sam wybiera moment sądu i swego przyjścia. Jest to moment dla nas najlepszy.

Pan czeka. „**Nie zwleka Pan z wypełnieniem obietnicy, ale On jest cierpliwy w stosunku do was. Chce bowiem wszystkich doprowadzić do nawrócenia**”. W swoim planowaniu czasu sądu i interwencji Bóg **kieruje się przede wszystkim miłosierdziem**. Dodatkowy czas, jaki otrzymujemy, ma nam pomóc w nawróceniu.

Pan zaskakuje. „**Jak złodziej przyjdzie dzień Pański**”. Przyjście Pana zawsze zaskakuje. Podobnie jak złodziej ograbia dom z kosztowności, tak i Bóg każe przyjrzeć się temu, co jest dla mnie najcenniejszym, w czym pokładam swoją ufność, skąd czerpię radość i siłę do życia. Jeśli rzeczy te należą do ziemi i dzieł ludzkich, ulegną zagładzie.

W Nowej Ziemi i Nowym Niebie jest miejsce tylko dla Nowego Stworzenia wyposażonego w Boże dary, które przetrwają próbę ognia.

LINKI

- **Jeden dzień u Pana jest jak tysiąc lat, a tysiąc lat jak jeden dzień (2 P 3,8).**

Ps 90,4: Bo tysiąc lat w Twoich oczach jest jak wczorajszy dzień, który minął niby straż nocna.

- **Nie zwleka Pan z wypełnieniem obietnicy, ale On jest cierpliwy w stosunku do was, Chce bowiem wszystkich doprowadzić do nawrócenia (2 P 3,9)**

Hab. 2,3: Jest to widzenie na czas oznaczony, lecz wypełnienie jego niechybnie nastąpi: a jeśli się opóźnia, ty go oczekuj, bo w krótkim czasie przyjdzie niezawodnie: Bo tysiąc lat w Twoich oczach jest jak wczorajszy dzień, który minął niby straż nocna.

- **Jak złodziej przyjdzie dzień Pański (2 P 3,10).**

Mt 24,43: Czuwajcie więc, bo nie wiecie, w którym dniu Pan wasz przyjdzie. A to rozumieście: Gdyby gospodarz wiedział, o której porze nocy złodziej ma przyjść, na pewno by czuwał i nie pozwoliłby włamać się do swego domu.

Ap 3,3: Jeśli więc czuwać nie będziesz, przyjdę jak złodziej, i nie poznasz, o której godzinie przyjdę do ciebie.

Ap 16,15: Oto przyjdę jak złodziej.

II czytanie : 2 P 3,8-14: (Biblia Tysiąclecia)

(8) Niech zaś dla was, umiłowani, nie będzie tajne to jedno, że jeden dzień u Pana jest jak tysiąc lat, a tysiąc lat jak jeden dzień. (9) Nie zwleka Pan z wypełnieniem obietnicy - bo niektórzy są przekonani, że Pan zwleka - ale On jest cierpliwy w stosunku do was. Nie chce bowiem niektórych zgubić, ale wszystkich doprowadzić do nawrócenia. (10) Jak złodziej zaś przyjdzie dzień Pański, w którym niebo ze świstem przeminie, gwiazdy się w ogniu rozsypią, a ziemia i dzieła na niej zostaną znalezione. (11) Skoro to wszystko w ten sposób ulegnie zagładzie, to jakimi winniście być wy w świętym postępowaniu i pobożności, (12) gdy oczekujecie i staracie się przyśpieszyć przyjście dnia Bożego, który sprawi, że niebo zapalone pójdzie na zagładę, a gwiazdy w ogniu się rozsypią. (13) Oczekujemy jednak, według obietnicy, nowego nieba i nowej ziemi, w których będzie mieszkała sprawiedliwość. (14) Dlatego, umiłowani, oczekując tego, starajcie się, aby /On/ was zastał bez plamy i skazy - w pokoju,

Ojcowie Kościoła komentują czytania biblijne:

➤ Orygenes

Gdy nastąpi koniec

Przenieś myśl do góry, do owego straszego dnia, w którym przyjdzie Chrystus. Nie zobaczysz wtedy zaprzęgów, mułów ani złotych powozów, ani smoków i tarcz, lecz to, co pełne jest wielkiej grozy i takim napawa lękiem, że nawet same bezcielesne moce są przerażone, albowiem „Moce niebieskie zostaną poruszone” (Mt 24, 29).

Wtedy otworzy się całe niebo, rozewrą się bramy sklepionych przybytków i zstąpi Jednorodzony Syn Boga w otoczeniu nie dwudziestu czy stu gwardianów, lecz tysięcy milionów aniołów, archaniołów, cherubinów, serafinów i innych mocy, a wszystko będzie pełne trwogi i drżenia. Gdy rozstąpi się ziemia, wszyscy ludzie, którzy kiedykolwiek istnieli od stworzenia Adama aż do owego dnia, wyjdą z grobów i będą porywani (1 Tes 4, 17), a sam Chrystus ukaże się w takiej chwale, że księżyc, słońce i wszelkie światło skryje się w jasności tego blasku.

Jakież słowa wypowiedzą taką szczęśliwość, wspaniałość i chwałę?

Biada ci, duszo! Bo teraz zbiera mi się na płacz i przejmujący jęk, gdy pomyślę, jakieśmy dobra stracili, jakiej szczęśliwości staliśmy się obcy; bo jesteśmy obcy [a mówię na razie o sobie], jeśli nie zdziałamy czegoś wielkiego i godnego podziwu.

Niech mi tu nikt nie mówi o gehennie, gdyż od wszelkiej gehenny cięższą jest rzeczą być pozbawionym tak wielkiej chwały, od wszelkiej kary gorszą [jest rzeczą] stracić ów los. Mimo to pożądamy jeszcze namiętnie rzeczy doczesnych i nie myślimy o złośliwości diabła, który za małą cenę pozbawia nas wielkich rzeczy i daje błoto, by porwać złoto, a raczej, by porwać niebo i pokazuje cię, by nas odsunąć od rzeczywistości, i w snach maluje obrazy [tym jest ziemskie bogactwo], by z nadejściem dnia uczynić nas biedniejszymi od wszystkich.

➤ **Św. Cyryl Jerozolimski**

Świat przeminie, ale powstanie odnowiony

Pan nasz, Jezus Chrystus, przyjdzie z nieba. Przyjdzie w chwale na końcu świata w dniu ostatecznym. Bo skończy się ten świat stworzony. Ten świat stworzony zostanie też odnowiony. Ponieważ zepsucie, kradzież, cudzołóstwo i różne inne grzechy rozpowszechniły się po ziemi i świat krwią się nasycił, aby ten precudny dom nie pozostał pełen grzechów, przeminie ten świat, by stać się piękniejszy.

Chcesz na to dowodów ze słów Pisma Świętego?

- ❖ Posłuchaj Izajasza: „**Niebiosa będą zwinięte jak księga i wszystkie gwiazdy będą spadać jak listowie z winnego krzewu i z figi**” (Iz 34, 4).
- ❖ Ewangelia mówi: „**Słońce się zaćmi i księżyc nie da jasności swojej, i gwiazdy będą spadać z nieba**” (Mt 24, 29).

Nie smućmy się, bo nie sami musimy umrzeć! I gwiazdy umrą, choć znowu powstaną. Pan zwinie niebo, ale nie po to, by je zniszczyć, lecz piękniejszym uczynić...

„**Niebo i ziemia przeminą, ale słowa moje nie przeminą**” (Mt 24, 35). Rzeczy stworzone nie są w godności równe słowom Pana.

➤ **Anonim angielski z VII w.**

Nowe niebo i nowa ziemia

- „**Nie zwleka Pan z wypełnieniem obietnicy**”, bo przyjdzie śladem mów [proroków]. „Ale On jest cierpliwy” jak możemy przeczytać: „On jest cierpliwy w stosunku do zła ludzkiego i nie chce, aby ktokolwiek zginął”, bo On wszystkich utwierdził [na ziemi].

Jeśli jednak ktoś by zginął, to ginie wbrew woli Bożej [czyniąc] swoją wolę. „Poprowadzić do nawrócenia”, wedle tego, co powiedział: „**nawróćcie się do Mnie a Ja nawrócę się do was**” (Za 1, 3).

- „**Jak złodziej przybędzie dzień Pański**”, a towarzyszyć mu będzie nieświadomość i lęk. Nazwany zaś jest Dniem Sądu, bo aż do dnia sądu wszystkie dni są jakoby nie Pańskie, jako że ludzie rządzą się wolnością swojego sądu. W dniu zaś Pańskim zaginie wolność [wyboru], a zapanuje sąd prawy.
- „**W którym niebo gwałtownie przeminie**”, to jest potęga wielkiego króla, a niebo z całym swym wojskiem przejdzie do lepszego stanu.
- „**Oczekujac**”, to jest z pełną nadzieją „idąc na spotkanie” jak dziewice na [przyjście] oblubieńca, jak o tym mówi Ewangelia: „**Oto oblubieniec nadchodzi, wyjdźcie Mu na spotkanie**” (Mt 25, 6)15.

➤ **Horsiesi (Orsiesi)**

Cierpliwość Boża

Niech zatem nie zwycięża w nas zapomnienie ani nie uważajmy cierpliwości Boga za niewiedzę (2 P 3, 9), który dlatego odkłada i odwleka katusze, abyśmy nawróciwszy się ku rzeczom lepszym, nie zostali wydani na katusze (1 P 3, 15).

Skoro tedy tak grzeszymy, nie myślmy, że Bóg godzi się na nasze grzechy, gdy nas natychmiast nie karze. Lecz raczej pomyślmy o tym, że szybko odchodząc ze świata, zostaniemy w przyszłości odłączeni od naszych ojców i braci posiadających miejsce zwycięstwa (Ap 3, 21).

To [miejsce] i my posiadziemy, jeśli zechcemy iść ich śladami (1 P 2, 21) i zważając na to, że Apostoł Paweł przy tej sposobności oddziela zarówno świętych od grzeszników (1 Kor 5, 1–13), jak i wydaje winnych na zgubę ciała, aby duch został zbawiony (1 Kor 5, 5).